

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU <i>Decanul Baroului de Ilfov</i>	AL. CERBAN <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	I. G. COHEN <i>Avocat</i>	GR. CONDURATU <i>Avocat</i>	N. JAC CONSTANTINESCU <i>Președ. la Curtea de Apel din București</i>	E. CRISTOFOREANU <i>Dr. în drept dela Roma Avocat</i>
RÉNÉ DEMOGUE <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>	V. DONGOROZ <i>Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat</i>	D. GĂLĂȘESCU-PYK <i>Profesor Universitar Avocat</i>	ALFRED JUVARA <i>Profesor Universitar Avocat</i>	Dr. ȘT. LADAY <i>Membri în Consiliul Legislativ</i>	I. GR. PERIȚEANU <i>Avocat</i>
C. SIPSOM <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	C. STOEANOVICI <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	GR. TRANCU-IAȘI <i>Fost Ministru al Muncii Avocat</i>	P. VASILESCU <i>Profesor Universitar Avocat</i>	AL. VELESCU <i>Dr. în drept din Buc Avocat</i>	ALBERT WAHL <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticeii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LEVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membri corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei
" Avocați 1000 "
" Magistrați 800 "
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

- *Primul Președinte Volanschi*, de Eugen Petit;
- *Solemnitatea de la Inalta Curte de Casație cu ocazia de punerea jurământului D-lor Volanschi ca Prim Președinte, Lupu ca Președinte și Viforeanu ca Procuror General;*
- *Între închisoare pentru datorii civile și falimentul civil*, de E. C. Decusară.
- *Anteproiectul Codului Comercial: Contractul de transport. Operațiunile de bancă. Depozitele bancare. Deschiderea de Credit bancar. Reportul și contul curent. Gajul*, de E. Cristoforeanu;

JURISPRUDENȚE:

- Trib. Notariat Ilfov: Emil E. Severin și alții cu C. Tașcu (Ipotecă. Act de împrumut. Jurnal de investire cu formula executorie, Neapelare, Contestație. Incident de inadmisibilitate. Respingere. Art. 104 Pr. civilă. Despre mandat. Despre dobânzi), cu o *Notă* de avocatul Cărligel.
- Trib. Trei Scaune s. I: Văduva Ferencs Ștefan cu Iacob Ianoș (Copil natural. Cercetarea paternității. Acțiune în seducțiune. Daune), cu o *Notă* de Gr. F. Dumitrescu.

Primul-Președinte Volanschi

Astăzi când domnul Dimitrie Volanschi pune piciorul pe ultima treaptă a ierarhiei judecătorești, gândul meu se întoarce la timpurile când ilustrul magistrat de acum, necunoscut pe atunci, era la primii lui pași în carieră...

Omagii? Omul acesta nu are nevoie. Înălțarea lui capătă caracterul unui adevărat plebiscit. Este o împrejurare unică în analele noastre judecătorești, unică poate în toată lumea...

Cazul Volanschi preocupă toate sferile sociale, chiar și în afara de lumea justiției de magistrați și avocați. El a trecut în acea a justițiabililor.

Imprejurările m-au adus zilele acestea în București. Nu întâlnesc un prieten, un simplu cunoscut, care să nu mi se adreseze, zâmbind cu simpatie.

— „D-ta ești dela Iași, coleg de al lui Volanschi!”

Iată de ce scriam în coloanele acestei reviste, că dacă în principiu sunt hotărât convins că Inalta

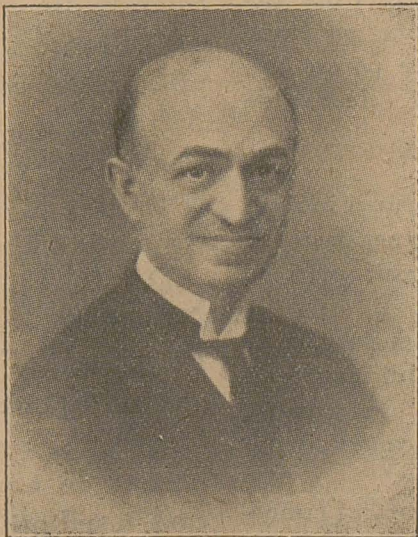
Curte de Casație trebuie să dispună singură de soarta ei, din toate punctele de vedere, totuși ne găsim în fața unei excepții de așa natură în cât de astă dată se poate să fie și altfel.

Am cel mai deosebit respect pentru înalții magistrați dela supra Curte, unde sunt toți unul și unul, cu experiență și cultură, aleși dintre cei aleși. Dar tocmai aceste însușiri deosebite, exclud cu totul ideea posibilității unei umilințe.

Guvernul prin Ministrul Justiției, are dreptul să aleagă pe șeful Inaltei Curți, dintre toți acei căroră legea le permite această urcare. Se întâmplă de astă dată că preferința merge la unul care are același grad, aceleași merite, aceiași vechime cu consilierii efectivi.

Cine se poate simți înjosit?

Cine se poate simți înjosit că a fost ales omul acesta înțelept și modest, care în definitiv nu cere decât un singur lucru, să fie lăsat în pace, cu căr-

tile lui dragi, cu colegii dela Iași, în imensul palat gotic, din care a făcut adevărat templu al Justiției.

Pentru dânsul plecarea din liniștitul oraș moldovenesc, în care munca lui găsește prielnic cadru, constituie cel mai mare și poate chiar cel mai dureros sacrificiu.

Poate oare cineva, în asemenea împrejurări, să se creadă jignit?

La sfârșitul anului 1905 fusesem numit substituit de procuror la un tribunal, în care d. Volanschi era judecător de ședință, înaintat dela Bârlad, unde funcționase ca supleant.

Judecătorii noi de acum nu își închipuesc ce însemnă pe vremuri situația unui magistrat. Vântul politicianismului ne aruncă, cum face astăzi vântul de toamnă cu frunzele uscate, căzute, dela un capăt la celalt al țării...

Se întâmplă chiar, nu rare ori, să ne dea peste bord. Magistratii locuiau pe la hoteluri, cu bagajul gata făcut. Căutam dimineața în ziare, iar seara eram cu geamantanul la gară... Și totuși se găseau mulți dintre noi, cari preferau să plece, decât să se plece. Erau caractere și lumea le admira! Nu știu ca să fiu sincer, dacă inamovibilitatea nu ne-a dat puțin înapoi în această privință.

Abia venit în tribunal, la câteva zile, zarvă mare. Un agent electoral, susținut de întregul partid politic care îi aprecia serviciile, urma să fie judecat pentru faptul că lovise agenții forței publice, pe când aceștia dresau în contra lui proces-verbal pentru o contravenție de circulație.

Toți avocații mari ai partidului se aflau la bară, în frunte cu șeful, unul dintre satrapii județelor din Moldova.

În aceste condiții, lumea era sigură mai înainte de achitare. Urmasă se desfășure o simplă formalitate.

Își închipuie orișicine, stupoarea generală din sala de ședință, când, urmând să pronunțe sentința, președintele întrebă pe asesorul său ce părere are, acesta îi răspunse calm, dar hotărât, destul de tare ca să se audă din sală:

„Cincisprezece zile de închisoare!”

Asesorul era Dimitrie Volanschi, pe atunci încă un băețel, slăbuț și înalt, cu o figură serioasă, în care nu se vedeau decât doi ochi câprui, mari și cuminiți.

Seara plecai la Iași în familie, și entuziasmat de această întâmplare, a povestii regretatului meu cumnat Alex. Bădărău, fostul ministru de justiție, exprimându-mi temerea că în curând cariera colegului meu Volanschi va fi zdrobită.

— „Fii fără grijă, îmi răspunse acest mare cunosător de oameni și lucruri, nu va avea nimeni curajul să se atingă de Volanschi. Magistratul acesta va merge sigur la Curtea de Casație...”

Profeția din 1906, se realizează după 25 de ani!

Întâmplarea aceasta, are în viața mea de magis-

trat, semnificația unui eveniment, pentru că mi-a dat exemplul de la care am curajul să spun că nu m-am îndepărtat nici odată în carieră.

Nimic nu trebuie să preocupe un magistrat, în afară de ideea de Dreptate. Constatarea este de o mare banalitate dar și un mare adevăr!

Iată ce urmează să ne învețe, pe colegii mai tineri, urcarea d-lui Volanschi pe o treaptă a ierahiei judecătorești pe care noi, mulțimea anonimă de magistrați, nu putem avea speranța de a păși vre-o dată.

Dacă sunt deschise destule căi de a ajunge în carieră, pe una singură se poate ridica cineva cu adevărat.

Evenimentul trebuie să devie un simbol pentru întreaga magistratură și cer iertare pentru că am scris rândurile de mai sus, singurului om pe care ele îl pot jigni, pentru că la dânsul numai sentimentul modestiei este la înălțimea meritelor.

EUGEN PETIT

București, 28 Martie 1931

SOLEMNITATEA

luării jurământului D-lor Volanschi ca Prim-Președinte, Lupu ca Președinte și Viforeanu ca Procuror General la Înalta Curte de Casație

Astăzi luni 30 Martie cor. Înalta Curte de Casație și Justiție s'a întrunit în secțiuni unite, cu ceremonialul obicinuit în asemenea ocaziuni. Ședința s'a deschis sub Președenția D-lui Președinte Em. Miculescu iar fotoliul Ministerului public a fost ocupat de D-nul Procuror Luciliu Ștefănescu.

În prezența unui select și numeros public compus din magistrații instanțelor judecătorești, membrii Baroului, Profesori și justițabili, după cererea D-lui Procuror Luciliu Ștefănescu s'a dat citire Înalțului Decret Regal prin care D-l C. Viforeanu, Consilier la S. II-a la acea Înalță Curte, a fost numit Procuror General.

D-l C. Viforeanu a fost introdus în sala de ședință de către D-nii Consilier C. Chiselită și D. Florescu și după ce a depus legiuitul jurământ a ocupat scaunul de Procuror General și a cerut să se dea citire Înalțului Decret de numirea D-lui Consilier D. Lupu ca Președinte la acea Înalță Curte S. III-a.

După ce D-l Lupu a fost introdus în sala de ședință de către D-nii Consilier C. Chiselită și D. Florescu și a depus legiuitul jurământ, a luat loc pe fotoliu în dreapta

D-lui Președinte Em. Miclescu, care prezida Inalta Curte.

În urmă s'a dat din nou cuvântul D-lui Procuror General C. Vîforeanu care a cerut a se da citire Inaltului Decret de numirea D-lui D. Volanschi ca Prim-Președinte la acea Inaltă Curte.

După ce D-l D. Volanschi a fost introdus în sala de ședință de către D-nii : Președinte D. G. Lupu și Cons. C. Chiselită și a depus legiuitul jurământ, ședința s'a ridicat.

* * *

Este pentru prima dată când lumea juridică asistă la un asemenea impresionant eveniment, determinat de depunerea jurământului, în mod concomitent, a trei dintre titularii celor mai înalte posturi la Inalta Curte de Casație, desemnați în persoana unora dintre cei mai străluciți membrii ai Ordinului Judecătoresc.

Curierul Judiciar își face o plăcută datorie a prezenta înalților distinși magistrați cele mai călduroase felicitări.

CURIERUL JUDICIAR

INTRE ÎNCHISOAREA PENTRU DATORII CIVILE ȘI FALIMENTUL CIVIL

În țara românească la începutul veacului al XX-lea omul cinstit care face afaceri fără să-și cunoască contemporanii, trebuie să se sinucidă sau să moară de foame la bătrânețe !...

I. TANOVICIANU

(*Curierul Judiciar* No. 63 din 1903)

SUMAR : 1. Marele cataclisme sociale au imprimat totdeauna un regres în toate domeniile de activitate. — 2. Consecințele datorite marelui războiu în domeniul economic, social și moral. — 3. Un simptom caracteristic : *reaua credință a debitorilor civili de a-și achita datoriile*. — 4. Datoria privată din țara noastră. Cauze și efecte. — 5. Impunerea urgentă de măsuri contra debitorilor civili de rea credință. — 6. Închisoarea pentru datorii sau falimentul extins și la civili. — 7. În ce constă constrângerea corporală. Istoric. — 8. Adaptarea ei la concepțiunile de azi. — 9. Falimentul pentru civili. — 10. Reglementarea lui. În Germania. — 11. Principiile de bază a unei atari instituțiuni. — 12. Încheiere.

1. În totdeauna marele cataclisme sociale cari au sguduit din temelie alcătuirile omenesti au imprimat un regres mai mult sau mai puțin sensibil evoluțiunii lor.

Acest regres nu s'a manifestat numai în domeniul economic sau social, ci și în cel moral.

Dacă regresul în domeniul economic sau social nu se poate îndrepta decât prin eforturi de mai lungă durată, regresul moral trebuie înlăturat cât mai grabnic, fiindcă acolo unde imoralitatea sau amoralitatea stăpânește majoritatea unei societăți, ori ce încercare de îndreptare, de însănătoșire, se izbește de greutăți de neînvins în celelalte domenii de activitate.

Dacă la baza acțiunilor omenesti, fie individuale, fie colective, nu există, sau este absent simțământul de *bună credință*, de *onestitate*, de *muncă cinstită*, rezultatele vor fi totdeauna negative atât pentru individ, cât și pentru colectivitate.

În organizațiunile omenesti primitive absența unor atari simțiminte era sancționată cu măsuri drastice, uneori mergând chiar până la privarea de viață a unui astfel de individ (1).

2. Dacă cercetăm cu un ochiu mai atent împrejurările economice, sociale și morale de după războiul mondial, constatăm cu mare îngrijorare un mare regres atât în domeniul economic și social, cât și în cel moral, mai ales în țările unde armatura economică și socială nu a fost destul de consolidată și consistentă pentru a putea rezista zguduirilor produse de marele războiu.

Astfel în domeniul *economic* s'au produs două fenomene deopotrivă de îngrijorătoare: devalorizarea produselor agricole și somajul în țările industriale.

În domeniul *social*: instabilitatea în raporturile dintre clase, urmată de un interventionism de Stat cu efecte dăunătoare bunului mers al activității sociale.

În domeniul *moral*: simptome destul de grave de imoralitate și amoralitate, cari au pătruns adânc în toate păturile sociale: fraude, delapidări, excrocherii, îmbogățiri peste noapte, traficuri de influență, etc.

Un egoism feroce stăpânește pe mulți, ba foarte pe mulți, ce-i împing la acțiuni vestejite nu numai de morală, dar și de justiție, dacă nu s'ar fi sustras prin mii de mijloace diabolice de la sancțiunile ei, de cele mai multe ori chiar sub oblăduirea binevoitoare a autorității de Stat.

E drept, că astfel de simptome s'au produs în mai toate țările civilizate din Europa și chiar de peste Ocean, într-o măsură mai mult sau mai puțin gravă. Nu avem nevoie de exemplificări pentru a dovedi existența acestui fenomen; ele ne sunt transmise zilnic de ziare și mulțimea și perzistența lor ne pune pe gânduri.

1) În *Legea celor XII Table* găsim următoarea dispozițiune drastică: „Tertius nundinis partis secanto si plus minusve secuerent se fraude esto“.

Aulus Gellius afirmă, vorbind de această dispozițiune, că „numai prin severitatea ei s'a putut asigura disciplina morală a poporului roman“. *Noctium atticorum*, Liberi XX, 20.

3. Mărginindu-ne numai la țara noastră, constatăm că aceste simptome au luat o înfățișare destul de neliniștitoare.

Ne vom ocupa aci însă, numai de un simptom, cel mai caracteristic după noi, și asupra lui vom insista mai mult, fiindcă dacă nu se vor lua măsuri cât mai grabnice de îndreptare, mergem cu siguranță spre prăpastie.

Deci Caveant consules!

Este vorba de acest simptom destul de generalizat în toate păturile sociale, *de a angaja datorii peste puterile lor de plată sau de a nu-și plăti datoriile contractate, înstrăinând cu rea credință gajul creditorilor.*

Un ban agonisit reprezintă un capital acumulat producător de venituri.

Un capital acumulat activ promovează o sănătoasă activitate economică, care are importante repercursiuni asupra tuturor păturilor sociale.

Un capital ca să fie însă *activ* trebuie să găsească condițiuni *sigure de plasare* și un randament *rezonabil*.

Aceste condițiuni nu se pot găsi însă, într-o societate *trândavă, risipitoare și care nu știe sau nu vrea să-și respecte angajamentele*, cu alte cuvinte într-o societate unde majoritatea indivizilor este lipsită de simțământul bunei credințe, onestității și cultului muncii cinstitute.

Intr-o astfel de societate va domni nesiguranța, lipsa creditului și va înflori camăta.

4. Dar să revenim la condițiunile din țara noastră, de după războiu. Țara noastră fiind săcătuită de ocupant și războiu, pentru a se reface, a avut nevoie de credite, de bani împrumutați, fie pe garanții reale, fie personale.

Și trebuie să recunoaștem că până mai acum câțiva ani creditul nu a prea lipsit, și dovada cea mai evidentă este cuantumul datoriei noastre private — excluzând pe cea publică.

Datoria contractată de particulari — deci de toate clasele sociale, se ridică la aproximativ *64 miliarde lei hârtie sau 380 milioane dolari* (2), ceea ce ar reveni pe cap de locuitori *21 dolari sau 3.600 lei hârtie*.

Cele mai grevate de datorii sunt: proprietatea imobiliară clădită (80%), proprietatea imobiliară agricolă (60%), și industrială (40%).

Care sunt cauzele acestei enorme datorii private?

Ele sunt multiple, dar vom semna pe cele mai principale.

1. Majoritatea datoriilor contractate nu au servit la *investițiuni* adică în lucrări sau ameliorări producătoare de venituri, ci în cheltuieli de lux, de confort, de risipă.

2. Multor debitori le-a lipsit buna credință, în cât nu au rambursat nici capitalul, nici dobânzele, devenind insolvabili cu rea credință, încât

creditori ca să-și recupereze în parte pierderile, au perceput dobânzi uzurare de pe spinarea debitorilor de bună credință.

3. De aceste împrejurări de nesiguranță și necinste, au profitat din belșug *cămătarii* percepând dobânzi uzurare peste limitele normale.

Un director de bancă îmi mărturisea cu multă îngrijorare că mulți debitori au întrebuințat mijloace nepermise ca să obțină împrumuturi, pe care le-a cheltuit pentru lux, confort, iar la scadență nu numai că nu se gândesc să ramburseze capitalul, dar refuză plata celor mai modice dobânzi, după ce au avut grijă să-și înstrăineze averea, gajul creditorilor.

Și ceea ce este mai grav, îmi spunea Directorul de bancă, este că se manifestă un puternic curent de a ocroti tocmai pe acești debitori incorecți și insolvabili, nu prin vitregia vremurilor, ci prin propria lor rea credință.

Și atunci se pune grava problemă: Cum se va putea îndrepta starea economică, financiară și morală a țării noastre, dacă atâția debitori cu conștiință rea credință, lipsită de orice scupul nu-și achită datoriile contractate, risipite în lux și confort, păgubind de două ori economia țării?...

Acest simptom destul de caracteristic al vremurilor noastre nu trebuie trecut cu vederea, ci trebuie cercetat cu toată luarea aminte, pentru a găsi diagnosticul cel mai potrivit de lecuire a unui rău social atât de întins.

La boala gravă trebuie să remedii tari, iar nu paliative și surogate până ce pacientul nu sucumbă...

5. Dacă cercetăm istoria în dealungul veacurilor în arsenalul ei găsim, ca în atari împrejurări, s'au întrebuințat diverse arme de combatere, unele mai drastice ca altele.

Ne vom opri însă, numai la două, senzibil deosebite și ca formă și ca mod de întrebuințare, în raport cu concepțiile și prejudecățile cari au dominat societatea în decursul evoluției ei: una este *închisoarea pentru datorii*, iar alta *falimentul civil*.

Dacă între aceste două măsuri putem să găsim mijloace eficiente de îndreptare a răului social semnalat mai sus, nu ne rămâne de cât să cercetăm mai deaproape avantajele și dezavantajele lor și puterea lor de adaptabilitate la vremurile în cari trăim, — adică la progresul și civilizația veacului de față.

Vroim să înlăturăm ori ce susceptibilitate de reacționarism, în acest veac de demagogism. De aceea vom cerceta aceste instituțiuni numai în lumina principiilor juridice, cari singure ne vor călăuzi în transformarea în formule practice a unor atari măsuri, ce le credeam singurele posibile de a curma răul din rădăcină și a însănătoși viața noastră socială în toate ramurile de activitate.

2) La cursul de azi 1 dol. = 168 lei.

6. Inchiderea debitorilor de rea credință pentru datorii a existat aproape la toate popoarele civilizate până la finele veacului trecut și mai este menținută sub o formă mai atenuată chiar astăzi în Anglia și Germania.

Această măsură de constrângere constă în faptul de a priva de libertate pe debitorul rău platnic de rea credință, în anumite penitenciare, fie pentru datoriile comerciale, fie pentru cele civile în anumite cazuri determinate de lege, cum a existat în Franța până la 22 Iulie 1867 (3).

Cu ocaziunea întocmirei codului civil francez s'a pus chestiunea dacă s'ar putea priva de libertate debitorul de rea credință care nu-și achită datoriile.

Sub imperiul formulelor vagi ale revoluțiunii franceze din 1789 — de: *libertate, egalitate, fraternitate*, mulți s'au pronunțat că trebuie să predominie libertatea chiar în dauna necinstei, relei credinței fiind vorba de interese materiale cu caracter privat (4).

Totuși Împăratul Napoleon I cu spiritul său practic a menținut închisoarea pentru datorii cu caracter comercial și excepțional și pentru cele civile în anumite cazuri limitate (art. 2092 codul civil francez).

Însă numai simplul fapt al privării de libertate fără a supune pe debitori la muncă forțată, și regimul special de care se bucurau, nu a fost o măsură destul de moralizatoare, încât randamentul ei a fost nul și nu și-a atins scopul — gravând în același timp și bugetul Statului, așa că Napoleon al III a fost nevoit să-o desființeze.

Legiuitorul modern nu a menținut această măsură de constrângere, spune Bieville, fiindcă era costisitoare pentru Stat și în condițiunile în care se executa era puțin moralizatoare pentru nobilii decavați de datorii, care o găseau destul de onorabilă !...

Totuși măsura în sine nu trebuie disprețuită, ci numai adaptată concepțiunii vremurilor noastre.

E curios că Statul a menținut pentru debitorii condamnați la pedepse pecuniare, *amendă*, închisoarea, însoțind-o de muncă forțată și a abrogat-o pentru datoriile bănești.

Si Biéville conchide, cu drept cuvânt, că, menținerea acestei măsuri de constrângere pentru debitori civili insolvabili de rea credință, însoțită de un regim eficace de muncă în colonii speciale de muncă sau lucrări publice — ca din produsul ei să se despăgubească creditorii cel puțin de capitalul împrumutat — s'ar putea foarte bine adapta cerințelor vremurilor noastre. A cheltui în lux și risipă banii împrumutați și a nu-i mai rambursa împrumutătorului este tot una cu a-i fura (5).

Concluziunea lui Biéville este perfect justificată; dacă trebuie menajată sărăcia, este un mare rău social de a menaja pe cuconășii noștri, ca să ducă un traiu de risipă și lux, să se plimbe nestingheriți, iar creditorii înșelați să ofteze și să-și piardă agonisita lor. Internarea în colonii de muncă a unor astfel de debitori, și supuși unui regim de muncă forțată, ei și-ar da seama ce greu să agonisește banul muncit. Această măsură este necesară pentru moralizarea unor astfel de indivizi — paraziți.

Atunci își vor da seama că nu trebuie furată munca altuia, cu simțământul de respect al avutului altuia, de cinste, de onoare, de bună credință nu trebuie să fie alocat la un individ care se pretinde cult, civilizat.

Se înțelege de la sine că o atare măsură nu se poate lua de cât pe *calea justiției* în urma cererii creditorului, bine justificată, când a epuizat toate căile normale de execuție.

Justificarea unei atari măsuri este admisibilă în următoarele cazuri:

1. Debitorul cu rea credință și-a înstrăinat prin mijloace nepermise, averea mobilă sau imobilă care constituia gajul creditorilor.

2. Debitorul cu rea credință și-a cheltuit bani împrumutați în cheltueli de lux, de confort, de risipă — în loc de investițiuni producătoare de venituri.

3. Când a uzat de mijloace incorecte ca să obțină credite, deși știa ca nu are posibilitatea să le achite.

Dovada incumbă bine înțeles creditorului și judecătorul are suverana apreciere de a pronunța internarea debitorului într-o colonie de muncă sau într'un Stabiliment privat, fixând timpul deținerii în raport cu suma de plată.

În ce privește regimul muncii forțate va fi același ca și pentru cei condamnați pentru pedepse pecuniare, prelevând din câștigul lor, o cotă parte care se va depune la Banca indicată de creditor.

7. Dacă ne referim numai la țara noastră, constatăm că, închisoarea pentru datorii a existat în mod *tradițional*, iar în 1863 guvernul a și propus o lege în acest scop.

Este interesant de a reproduce din *Expunerea de motive a legii* acest pasaj, care este de actualitate și azi, după aproape trei sferturi de veac:

„Constrângerea corporală pentru țara noastră ar fi mai întâi de toate un *îndreptar necesar al moralității tranzacțiunilor*”.

Cine dintre dv. trăind în viața practică n'a ajuns a recunoaște că în *tranzacțiunile noastre avem încă trebuință, ba chiar pentru multă vreme, ca conștiința datorii noastre să fie puțin deșteptată?* Intr-o țară așa de timpuriu bătută de lux, la un popor cu imaginațiunea așa vie și care este așa de mult aplicat spre vanitate, care din dv.

3) Vezi Planiol, II, pg. 194.

4) Vezi Taroviceanu, art. cit.

5) Edmond de Bieville, De la contrainte par corps pg. 16.

n'a simțit trebuința de un temperament (6) tot așa de energic, cât este *de adânc răul?*

„Constrângerea corporală la noi nu are de obiect decât de a pune pe deb. în pozițiune să întrebuințeze averea sa reală pentru plata creditorului; *a închide pe debitorul care nu a plătit, nu vrea să zică, a suspenda uzul libertății sale, ci a opri abuzul ce face de libertatea sa ca să calce pe a altuia.* Ea nu este de cât un avertisment, o rechemare la sine însuși.

Din punctul de vedere al utilității sociale, constrângerea corporală va produce rezultate binefăcătoare, mai mult ca măsură amenințătoare, de cât pusă în practică” (7).

Dar această lege, atât de necesară pentru îndreptarea moravurilor noastre, nu a trecut, din cauză că, cum se exprimă un ziarist de pe acea vreme: „a doua zi după punerea ei în aplicare ar fi trebuit să bage la pușcărie pentru datorii neachitate cu anii, cel puțin a pătrime din reprezentanții actuali ai națiunii!” (8).

Totuși legea a fost promulgată la 12 Septembrie 1864 de Domnitorul Cuza în virtutea Statutului de la 2 Mai 1864.

Prin introducerea codului civil, importat din Franța peste noapte, această măsură înțeleaptă contra datornicilor de rea credință, a fost implicit abrogată, în disprețul tradiției, în disprețul bunului simț și al utilității sociale.

Consecintele abrogării unei atari măsuri au fost dezastruoase pentru creditul țării, după cum le constată Tanoviceanu, după patru decenii și le constatăm și noi, după încă alte trei decenii.

„Dacă creditul țării a pierit aproape cu desăvârșire din societatea noastră, spunea marele jurisconsult și penalist Tanoviceanu, cauza nu este bietul țaran, care când fură, fură ca să mănânce și căruia nimeni nu-i dă credit, ci din cauza domnișorilor care supează la Capsa și ne stropesc cu roiul pe care îl aruncă roatele de la cauciuc ale trăsurilor lor elegante (9), în care se plimbă toată ziua. Acești domnișori înșeală pe toată lumea, înșeală pe croitori, înșeală pe cismari, înșeală pe otelieri, înșeală administrațiunile ziarelor neplătindu-le abonamentele, înșeală pe birjar, spălătoreasă, birtaș, librar, rude, prieteni, cunoscuți și necunoscuți. *Ei mănâncă banii unora și creditul tuturor. Ei dau exemple de risipă și necinste, ei provoacă falimentele multor comercianți, ei ruinează instituțiunile de credit ale țării, ei ne fac să plătim dobânzi cămătărești insuportabile și preturi exorbitante furnizorilor noștri, cu un cuvânt ei sunt*

paraziții, vrăjmașii de moarte ai societății cinstite și muncitoare” (10).

Cele scrise de Tanoviceanu acum 30 de ani, din nenorocire, sunt perfect de actualitate și astăzi, cu agravanta, că situațiunea este cu mult mai gravă și nu se ia nici o măsură de îndreptare de către ocârmuitoarii țării, cari vin cu paleative ca: reducerea datorilor, legea cametei, îngreunarea formalităților de execuțiune, etc...

Și totuși cât de eficace, cât de moralizatoare nu ar fi internarea „acestor domnișori”, cum îi califică Tanoviceanu, în colonii de muncă sau la lucrări publice ca să știe cum se muncește și cât de greu să agonisește banul prin muncă cinstită.

Ni se va răspunde o astfel de măsură medievală nu este comptabilă cu spiritul vremurilor noastre.

Cât de adânc vă înșelați d-lor critici umanitariști! În Anglia, în Germania, în Suedia, în Danemarca o atare măsură nu este abolită legalmente — și slavă domnului, numai țări necivilizate nu se pot numi...

Dar să vă facem plăcerea, d-lor umanitariști, și să ne raliem la părerea d-v civilizată că, constrângerea corporală nu s'ar putea aclimatiza la noi.

Nu ne rămâne atunci, decât să recurgem la cea de a doua măsură: *Falimentul civil.*

8. În ce constă această măsură — cunoscută sub denumirea de falimentul civil spre deosebire de *falimentul comercial*, care se aplică numai comercianților.

Legiuitorul comercial pentru a da mai multă siguranță creditului, care este una din condițiunile esențiale, ale prosperității comerciale și industriale, a creat instituțiunea *falimentului* pentru debitorii comerciali și insolvabili și de rea credință care pe lângă că înlesnește mai repede urmărirea și lichidarea datoriilor, dar sancționează și cu pedepse privative de libertate pe debitorii vicleni cari au căutat să frustreze pe creditorii lor.

În afară de aceasta comerciantul falit suferă și alte incapacități care îl fac pe viitor incapabil de a mai exercita comerțul și să găsească credit, și această inferioritate de multe ori îl stimulează să se reabiliteze dacă vroește să mai întreprindă vre-o activitate în domeniul comercial sau industrial.

De ce nu s'ar adopta principiile acestei instituțiuni și la debitorii civili?

Cum observă, cu drept cuvânt, Tanoviceanu, „pentru ce comerciantul să fie pedepsit chiar când e nenorocit, adică a devenit falit din simple imprudentă sau din neglijență, nepricepere, pe când civilul să fie apărut de orice pedeapsă chiar când e de rea credință?, când cheltuește nebunește banii împrumutați?, când ascunde averea, care după lege este gajul creditorilor? Cum se poate oare ca

6) Adică corectiv, sancțiune, măsură.

7) *Apud. Tanoviceanu*, art. cit.

8) *Buciumul* no. 170 din 11 Dec. 1863.

9) *Tanoviceanu* scria acestea acum 30 de ani, astăzi am putea spune „roatele elegantelor lor limuzine cumpărate pe datorie”.

10) *Tanoviceanu*, art. citat.

în legislația unei aceleiași țări să fie două dispozițiuni așa de diferite? Oare comerciantul nu este și el un om, ca și civilul, și fraudă civilului nu-i tot așa de anti-socială ca și a comerciantului? (11).

De altfel această distincțiune între debitorii civili și cei comerciali a fost combătută de majoritatea jurisconsulților, încă de la începutul veacului trecut (12) iar astăzi este un puternic curent în țările unde mai există, pentru desființarea ei, mai ales față cu dezvoltarea pe care a luat-o unele ramuri de activitate necomercială.

(Va urma).

E. C. DECUSARA
Doctor în drept dela Paris

ANTE-PROIECTUL CODULUI COMERCIAL

Despre obligațiunile și contractele comerciale

Contractul de transport. — Asupra contractului de transport avem numai câteva observațiuni de făcut deoarece în afară de puține modificări, dispozițiunile din anteproiect sunt luate din proiectul italian din 1927, care a reprodus aproape complet modul de reglementare a transportului din vechiul anteproiect.

În proiectul din 1927 prin art. 420, se permite eliberarea scrisorilor de trăsură la ordin, reglementându-se dreptul de dispoziție și modul de predare al lucrurilor când se liberează scrisori de trăsură la ordin.

În anteproiectul român nu figurează o asemenea dispozițiune probabil pentru considerațiunea că asemenea scrisori la ordine nu au intrat în uz și nu prezintă un interes practic evident.

Este demnă de relevat dispozițiunea din art. 428 pr. it. omisă din anteproiectul român, în virtutea căreia responsabilitatea cărăușului în ce privește rambursurile care grevează lucrurile și îndeplinirea operațiunilor vamale, este disciplinată de regulile mandatului.

Acest articol este menit să curme controversa dacă rambursul și serviciile accesorii îndeplinite de cărăuș fac parte integrantă din contractul de transport sau formează obiectul unor însărcinări aparte pe care expeditorul le dă cărăușului și deci din modul îndeplinirii lor rezultă pentru cărăuș responsabilitatea unui mandatar și nu a unui cărăuș.

Art. 449 ocupându-se de drepturile destinatarului decurgând din contractul de transport și acela de a cere cărăușului predarea lucrurilor, condiționează exercițiul acestor drepturi de sosirea lucrurilor la destinație sau de posesiunea scrisorii de trăsură. Acest articol conține un lapsus căci nu se ocupă de ipoteza nesosirii lucrurilor la destinație în termenul legal sau convențional, fie că este o simplă întârziere, fie că lucrurile s'au distrus complet sau sunt pierdute.

În această ipoteză, desigur că destinatarul poate exercita acțiunea în daune contra cărăușului, ceea ce ar trebui adăugat la menționatul articol.

În art. următor, anteproiectul reglementează chestiunea verificării stării lucrurilor la predare, chiar dacă nu prezintă semne exterioare de stricăciune și obligă

pe cărăuș în caz când stricăciunile provin din îmbalotare, să restituiească destinatarului cheltuelile făcute cu verificarea.

Restituirea cheltuelilor numai când stricăciunile interne provin din îmbalotare constituie o condițiune de neînțeles căci modul de ambalare al lucrurilor privește pe expeditor și deci când stricăciunea este consecința modului de ambalaj, paguba privește pe expeditor și prin urmare, cărăușul nu are nimic a restitui.

Din contră, dacă nu există semne exterioare de avarie, deci dacă ambalajul este în bună stare, însă se constată o avarie a mărfii, cărăușul trebuie să fie obligat la rambursarea cheltuelilor de verificare; în concluziune, în reglementarea acestei chestiuni nu trebuie a se ține seamă câtuși de puțin de modul de ambalaj, singura rațiune a obligațiunii cărăușului de a rambursa acele cheltueli fiind existența vătămării lucrurilor, indiferent dacă ele prezentau sau nu semne exterioare de stricăciune, născându-se o prezumție de culpă contra cărăușului.

— În art. 474, anteproiectul reproduce art. 440 din proiectul italian, punând în sarcina cărăușului răspunderea pentru pierderea bagajelor de mână pe care călătorul le ia cu sine, afară dacă dovedește că dauna s'a întâmplat fără culpa sa.

Socotim o asemenea dispozițiune nejuridică și în același timp primejdioasă pentru interesele cărăușilor în genere și deci ar trebui eliminată căci ori cât de necesară ar fi agravarea responsabilității rezultând din cărăușia modernă, nu putem merge până acolo încât să creiem cărăușilor un regim profund inechitabil. A-l face responsabil de pierderea bagajului de mână cât timp nu dovedește lipsa culpei sale, înseamnă ca toate cazurile de pierdere sau vătămare a bagajelor călătorilor să fie imputabile cărăușilor, deoarece dovada imputabilității lor e foarte greu de făcut; și a pune în sarcina lor o asemenea responsabilitate pentru bagaje pe care de cele mai multe ori nu le văd, nu le cunosc continutul, căci nu se interesează dacă un călător are sau nu bagaj de mână, înseamnă a nesocoti cele mai elementare principii de echitate în materie de responsabilitate.

De aceea e mai bine să rămânem la sistemul de azi, să lăsăm în grija călătorului să dovedească culpa cărăușului ceea ce îi va fi foarte ușor, deoarece având în cursul călătoriei în tot momentul bagajele sale sub supravegherea sa, în caz de pierdere sau vătămare îi va fi lesne să stabilească și să facă dovada cauzelor provocatoare.

— În sfârșit prin art. 489 anteproiectul interzice în mod imperativ cărăușului să deroge, prin concesiuni și tarife speciale, chiar inferioare tarifelor obișnuite la dispozițiunile prevăzute pentru responsabilitatea cărăușului.

Această dispozițiune este greșită căci rostul concesiunilor și tarifelor speciale aplicabile expeditorilor care cer acest lucru, este tocmai favorizarea unor anumite transporturi, efectuate în alt mod și în alte condițiuni decât acelea normale sau ordinare, și în consecință este logic ca față de avantajile acordate expeditorilor care vor să beneficieze de ele, responsabilitatea cărăușului în caz de întârziere, vătămare sau pierdere, să fie micșorată în sensul ca despăgubirile care s'ar cuveni expeditorului în cazul unui transport ordinar să fie reduse într-o proporție oarecare.

Natural nu înțelegem să se extindă beneficiile acestei micșorări a responsabilității cărăușului, în caz când este culpabil de dol sau culpă gravă, în acest caz ex-

11) Tanoviceanu, art. cit.

12) Vezi Bayle Monillard, De l'emprisonnement pour dettes, Paris 1866 pg. 118 și urm.

peditorul sau destinatarul urmând a fi despăgubit integral chiar dacă i s'a aplicat tariful special.

Operațiunile de bancă sunt datorite practicei bancare îndelungate și care au devenit curente, fiind foarte mult utilizate.

Proiectul italian ca și anteproiectul român se ocupă în mod sumar despre aceste operațiuni, determinându-le elementele principale și precizând raporturile de drepturi și obligațiuni care se nasc între bancă și clienți.

Este absolut necesar în interesul unei dezvoltări normale a operațiunilor de bancă atât de variate și bogate în rezultatele practice, ca legiuitorul viitor să se mulțumească numai cu enunțarea principiilor de bază ale diferitelor operațiuni de bancă pe care practica le-a creat; aceste operațiuni sunt într-o continuă și vie evoluțiune cu o vădită tendință spre multiplicarea formelor lor; pentru a nu împiedica procesul lor evolutiv, trebuie să ne abținem dela o reglementare prea minuțioasă a lor, iar regulilor ce le va înscrie în viitorul cod va trebui să le imprime un caracter de perfectă elasticitate căci dacă vom închista aceste operațiuni de bancă în formule de legi cu un contur precis și invariabil, vom face operă negativă cu grave repercursiuni asupra vieții comerciale în genere.

E suficient să amintim că practica bancară a creat depozitul de bani și titluri, depozitul bancar în cont curent, deschiderile de credit în folosul acreditatului sau în folosul unei terțe persoane cu aplicațiuni în special la vânzările comerciale, deschiderile de credit în cont curent, etc., pentru a ne da seamă de importanța pe care aceste operațiuni o prezintă pentru ordine, și deci pentru ce legiuitorul trebuie să fie foarte prudent în reglementarea lor, mulțumindu-se cu edictarea principiilor fundamentale, cu înfrânarea abuzurilor care azi sunt posibile din cauza complectei tăceri a legii.

Depozitele bancare sunt luate din proiectul italian cu adausul articolului 489 care reglementează depozitul de titluri date în scopul unei întrebuintări determinate precizând responsabilitatea băncilor în caz când nu restituie depozitul la termen sau dă altă întrebuintare titlurilor. Deși această responsabilitate contractuală în primul caz, penală în al doilea este consecința firească a faptelor generatoare, totuși este necesară formularea ei într'un text de lege precis, căci poate va trezi la realitate pe conducătorii abuzivi ai băncilor.

Art. 368 din pr. it. regulează chestiunea proprietății titlurilor depozitate după următoarea distincțiune: depunătorul păstrează proprietatea titlurilor afară dacă a manifestat intențiunea de a o transmite băncii.

Această intențiune poate rezulta fie din dreptul acordat băncii de a dispune în mod nelimitat de titluri, fie din facultatea acordată băncii de a restitui alte titluri de același fel, fie din faptul că banca se obligă a plăti o primă depunătorului.

Problema este foarte importantă, de aceea merită cea mai deosebită atențiune din partea legiuitorului, luându-se toate măsurile pentru o protecțiune eficace a depunătorilor.

Art. 371 pr. it. (491, 492 antep. rom.) ca un mijloc de control al comercianților și societăților care se ocupă cu operațiunile de depozit de bani sau titluri, îi obligă pe aceștia să depună lunar la oficiul registrului comerțului situațiunile lunii precedente.

Pentru o complectă eficacitate a acestor situațiuni,

trebuie bine precizat ca ele să se refere exclusiv la operațiunile de depozit deoarece în majoritatea cazurilor de aceste operațiuni se ocupă băncile care însă fac tot felul de operațiuni de bancă; de asemenea să se prevadă aspre sancțiuni în caz de neîndeplinire a acestei obligațiuni sau în caz de denaturare a adevărului.

În modul acesta ori cine are interes, poate cunoaște în tot momentul mișcarea depozitelor unei bănci. Și pentru că experiența ne învață că deponenții sunt aceia care suportă în primul rând consecințele crizelor sau falimentului băncilor de depozite din cauza angajării depozitelor în operațiuni aleatorii sau riscate, proiectul italian obligă băncile și pe toți acei care fac operațiuni de depozit, să-și constituie un fond de rezervă special, ca o garanție reală pentru deponenți (art. 370 pr. it. 490 antep. rom.).

— Însă un lucru ne surprinde: deși autorii proiectului italian reglementează în mod favorabil chestiunea proprietății banilor sau titlurilor puse în depozit, trece sub complectă tăcere drepturile pe care le au deponenții proprietari contra băncii sau consecințele care decurg din acest drept de proprietate, în caz de insolabilitate sau faliment al depozitarilor. Au deponenții vreo preferință față de creditorii ceilalți ai băncii și în acest caz cum se poate exercita și realiza acest drept de preferință ?

În anteproiectul italian din 1922 se acordă deponenților de bani la vedere un privilegiu asupra întregii averi a băncii depozitare; era o formă de garanție pentru deponenți, menită să încurajeze depozitele în folosul real al băncilor; că se va adopta această formă sau alta cu o aplicabilitate mai restrânsă, nu importă; trebuie găsit mijlocul prin care depunătorii să pună în valoare dreptul lor de proprietate, să li se ofere siguranța că soarta depozitelor lor nu va depinde de soarta băncii. Și măsurile de siguranță luate în favoarea depunătorilor de bani trebuie să extindă și la depunătorii de titluri și unii și alții fiind demni de aceiași atențiune.

Despre *deschiderea de credit bancar*, anteproiectul italian din 1922 nu se ocupă, deși importanța acestei operațiuni de bancă este imensă din punct de vedere practic; noul proiect italian disciplinează în câteva articole, raporturile dintre părți și precizează drepturile băncii în mod suficient.

În proiectul italian s'a trecut sub formă de articol, clauza uzuală în contractele de deschidere de credit prin care banca își rezervă dreptul să denunțe contractul sau să reducă creditul când garanția oferită de acreditat devine insuficientă și acesta nu vrea să ofere un supliment de garanție (art. 378, pr. it., 497 antep. rom.).

Anteproiectul nostru completează acest drept al băncii în sensul că banca poate refuza executarea contractului dacă acreditatul devine insolubil după încheierea contractului sau era insolubil înainte fără ca banca să fi cunoscut acest lucru (art. 498).

Dispozițiunea e bună însă ar putea da naștere la abuzuri din partea băncilor căci în primul rând starea de insolabilitate a unei persoane, înainte de a fi constatată judecătorește cu ocazia cererii de declarare în faliment, chiar dacă ar exista în realitate, nu se poate proba în mod precis; o atare stare de insolabilitate se manifestă prin indicii care ori cât de puternice ar fi, nu pot îndritui banca să rezilieze din proprie inițiativă un contract perfect, considerând pe clientul său drept un insolubil. Repercursiunile unei asemenea hotărâri pot prejudicia enorm interesele a-

creditatului mai ales când este comerciant și lucrează intens cu băncile.

Dar dacă pentru un comerciant, starea de insolabilitate se poate manifesta în diferite moduri și sub variate aspecte și se poate verifica ușor prin investigațiunile lesnicioase și la îndemâna oricui, situațiunea se schimbă când acreditatul este un particular, căci insolabilitatea acestuia este cu totul relativă, greu de constatat și deci abuzurile vor fi mai numeroase.

Suntem în favoarea oricăror măsuri menite să apere interesele băncilor cu condițiunea înlăturării oricărei posibilități de arbitrar din partea lor. De aceea singurul sistem ar fi facerea unei distincțiuni între comercianți și necomercianți, precum și între acreditații cărora li se deschide un credit pe bază de garanție reală și acreditații cari nu au dat nici o garanție sau au dat numai o garanție personală.

Fără de acreditații necomercianți care au dat o garanție suficientă, banca să nu aibă dreptul să denunțe contractul în caz de insolabilitate a acreditatului; pentru comercianți, să poată denunța contractul numai când aceștia se găsesc în vădită încetare de plăți, situațiune pe care banca să o cunoască sau care să fie atât de notorie încât să nască prezumția că banca a cunoscut-o.

Pentru cazul deschiderilor de credit fără garanție reală din partea acreditaților este firesc să se acorde băncii cel mai larg drept de a denunța contractul când din informațiunile avute, acreditatul este insolubil, natural sub sancțiunea daunelor când în denunțarea contractului este de rea credință.

— O ultimă observațiune o avem de făcut cu privire la dreptul de comision al băncii chiar dacă acreditatul nu se folosește de creditul deschis (art. 375 al. 2 pr. it., 496 al. 2 antepr. rom.). Asupra acestui drept de comision ar trebui făcută o preciziune căci băncile iau de obicei două feluri de comisioane: unul pentru operațiunea în sine a deschiderii creditului, altul pentru sumele utilizate de acreditat în cursul executării contractului. Primul comision este legitim și în tot cazul datorat chiar dacă acreditatul renunță la credit sau banca este obligată să denunțe contractul pentru un motiv legitim; al doilea comision nu este întru nimic legitimat când acreditatul nu utilizează creditul acordat căci banii respectivi nu stau imobilizați în cassa băncii și la dispoziția acreditatului ci în caz când creditul este utilizat, sumele se ridică din disponibilul pe care orice bancă îl are în orice moment pentru întâmpinarea oricăror eventualități; numai când banca ar lua din acest disponibil o sumă până la concurența creditului acordat pe care ar pune-o la o parte la dispoziția acreditatului, ar avea dreptul la un comision; când însă practica bancară este prea cunoscută în această materie, ar însemna ca acreditatul să plătească un comision pentru o sumă de bani care nu a fost sustrasă nici un moment dela investiția ei în alte operațiuni; acest comision ar fi în realitate o dobândă pe care acreditatul ar plăti-o periodic, fie lunar fie trimestrial la o sumă de bani pe care nu a văzut nici odată.

Ultima operațiune bancară de care se ocupă anteproiectul este *deschiderea de credit în favoarea unor terțe persoane*, care însă nu figurează nici în proiectul italian din 1927 nici în acela din 1922; găsim însă în proiectul din 1927 unele dispozițiuni cu privire la această formă specială de deschidere de credit însă în mod accidental și anume când tratează despre vânzări, căci această deschidere de credit se aplică cu deosebire la vânzările comerciale.

— Art. 500 din anteproiect definește această operațiune, sau mai bine zis încearcă să dea o definițiune, fără a reuși, deoarece fără a ne arăta elementele constitutive ale acestei operațiuni, prevede că dispunătorul trebuie să obțină dela bancă punerea sumei necesare la dispoziția beneficiarului, la timpul, în locul și cu modalitățile stabilite (art. 500).

Art. 336 din pr. italiană, vorbind despre vânzările în care s'a stipulat ca prețul să se plătească printr-o bancă, deși nu dă o definiție propriu zisă a acestui fel de plată deoarece după cum spuneam proiectul se ocupă în mod accidental de această modalitate de plată a prețului, totuși arată în ce constă această deschidere de credit: astfel prin această operațiune și în puterea ei, banca asumă față de vânzător obligațiunea de a plăti prețul datorat de cumpărător. Această obligațiune naște față de beneficiar în momentul în care scrisoarea de confirmare a băncii a creditului deschis ajunge la cunoștința beneficiarului, și se stinge odată cu expirarea termenului fixat prin scrisoare. În acest termen, deschiderea de credit este irevocabilă din partea cumpărătorului.

— Art. 500 din anteproiectul nostru prevede mai departe că dispunătorul nu este liberat numai prin plata integrală a băncii și că beneficiarul este obligat să îndeplinească prestațiunea datorită dispunătorului.

În ceea ce privește prima chestiune, este logic ca numai plata făcută de bancă în condițiunile stipulate prin convenția părților, liberează pe debitor.

Cât privește cea de a doua chestiune, aproape în toate cazurile în care se fac plăți de bănci pentru terțe persoane, pentru ca beneficiarul să obțină plata trebuie să îndeplinească anumite condițiuni, să facă o anumită probă, cum ar fi de ex. la vânzări, prezentarea duplicatelor de frachte, etc.; este vorba deci despre prestațiuni de îndeplinire a cărora este condiționată plata și nici odată de prestațiuni care urmează a fi făcute după efectuarea plății; per a contrarie, banca este responsabilă față de dispunător dacă efectuează plata fără a ține seama de condițiunile sau instrucțiunile acestuia; așa fiind, ar fi suficient dacă s'ar prescrie că banca trebuie să facă plata în condițiunile și modalitățile stabilite de dispunător, fără alt adaus, banca îmbrăcând în efectuarea plății figura unui adevărat mandatar.

Cât privește prestațiunile pe care beneficiarul este obligat a le îndeplini sau le poate îndeplini și după efectuarea plății, acestea fiind străine de contractul de deschidere de credit, nu au ce căuta în această materie, ele urmând a se rezolva între părțile contractante cu excluderea băncii.

Asupra *reportului și contului curent* nu avem nimic de spus, anteproiectul român neconținând nimic deosebit față de proiectul italian din 1927, care a reproduș întocmai dispozițiunile anteproiectului din 1922.

În ce privește *magazinele generale*, anteproiectul român adaugă la dispozițiunile din proiectul italian din 1927, care reproduce fără nici o modificare dispozițiunile anteproiectului din 1922, următoarele:

Când lucrurile sunt fungibile, și de aceeași natură și calitate, magazinele generale pot să le amestece cu autorizația depunătorului (art. 532).

Dispozițiunea este utilă, practică și necesară încât trebuie menținută.

Mai departe, prevede că fiecare depunător are dreptul la partea sa din masa totală, fără ca magazinele generale să câștige un drept de proprietate prin operațiunea amestecului.

E curioasă și surprinzătoare această accentuare asupra faptului că magazinele generale nu capătă un drept de proprietate asupra lucrurilor amestecate, ca și cum dacă autorii anteproiectului nu ar fi prevăzut în mod expres aceasta, magazinele ar fi devenit nici mai mult nici mai puțin proprietara mărfurilor.

Câtă meditație, ce speculațiuni juridice profunde vor fi necesitate acest rar exemplar de concepție juridică.

Să ne fie ertată această reflexiune, dar am examinat chestiunea sub toate raporturile și nu ne putem lămurii cum s'ar putea ca un depozitar de lucruri fungibile să se transforme în proprietar ca o consecință a amestecării acestor lucruri; sau poate le-a fost teamă autorilor anteproiectului că dacă nu vor introduce această dispozițiune, instanțele judecătorești ar fi putut declara drept o proprietate a magazinelor generale, lucrurile fungibile din momentul în care ar fi avut loc fatala operațiune a amestecului. Nu trebuie uitat că rostul și ratiunea de a fi a magazinelor generale este înainte de toate paza și conservarea lucrurilor încredințate lor, iar prin titlurile ce ele emit, trebuie ca posesiunea juridică a acestor mărfuri să circule ușor iar nu să rămână imobilizate la dispoziția denunțatorului. Magazinele generale nu ar mai fi de nici un folos dacă nu ar garanta deținătorului titlului reprezentativ al mărfurilor, existența mărfurilor menționate în acest titlu.

Iată pentru ce dispozițiunea ce discutăm este complet inutilă.

În articolul următor 533, se limitează dreptul denunțatorului de a lăsa lucrurile sale în depozit, mai mult de un an, afară de stipulațiune contrarie.

Această limitare a termenului de depozit este în prim rând arbitrară și în contradicție cu însuși scopul magazinelor generale; și anume acela de păstrătoare a lucrurilor altora în schimbul unei remunerații; contractarea pe termen nedeterminat nu poate aduce nici un prejudiciu, din contra, interesul magazinelor este să fie totdeauna ocupate; de teamă că valoarea lucrurilor nu ar mai putea acoperi la un moment dat sumele la care ar avea dreptul magazinele generale, nu poate să existe deoarece în caz de depreciere a lucrurilor sau când sunt expuse pieirii, sau când drepturile cuvenite magazinelor generale ar tinde să depășească valoarea lucrurilor, ar trebui în aceste trei cazuri specifice să se recunoască magazinelor generale dreptul de a vinde lucrurile cu anumite forme și condițiuni, spre salvagardarea intereselor celor în drept.

Tot astfel când denunțatorul lasă să treacă prea mult timp fără a se mai interesa de lucrările sale, sau a le ridica sau a lichida drepturile magazinelor generale.

—Art. 517 pr. it. acordă magazinelor generale dreptul de a procedea la vânzarea lucrurilor dacă la expirarea termenului depozitului lucrurile nu sunt ridicate sau nu se reînnoiește depozitul, sau dacă depozitul fiind pe termen nedeterminat, lucrurile nu se ridică într'un an, sau când mărfurile sunt supuse pieirii.

Acest articol care nu figurează în anteproiect, credem că ar putea fi modificat și completat în sensul arătat mai sus și anume magazinele să aibă dreptul să vândă mărfurile și atunci când ar fi pericol ca valoarea lor să nu acopere drepturile cuvenite magazinelor generale; iar în caz de depozit pe termen nedeterminat, dacă la expirarea anului denunțatorul nu achită sumele cuvenite magazinelor generale, spre a putea continua depozitul pe un nou period de timp, lucrurile să fie scoase în vânzare.

Gajul. Prin art. 543 din anteproiect, gajul este definit în modul următor: Prin contractul de gaj, un debitor sau un al treilea pentru debitor, afectează proprietatea unui bun pentru garantarea unei obligațiuni comerciale, chiar când aceasta are caracter comercial numai pentru una din părți.

Motivarea acestei definițiuni care consideră gajul contrar definițiunii clasice, drept o afectare a proprietății, o găsim în conferințele d-lui Cohen. Iată ce spune d-sa: „La gaj posesiunea rămâne un simbol al afectării dreptului de proprietate în mod public. Posesiunea este precară adică exercitată în virtutea unui contract a cărui existență îl constituie precaritatea, deci ea rămâne în realitate o simplă dețințiune, un semn exterior public că lucrul este afectat. Socotim însă că în realitate lucrul în sine nu este nici odată afectat, ci numai dreptul de proprietate asupra lucrului”.

Noi știam că gajul acordă creditorului o preferință față de ceilalți creditori ai debitorului; că această preferință pentru a putea exista, trebuie ca creditorul gajist să aibă posesiunea materială a lucrului gajat, cu excepțiile admise de codul comercial prin art. 480, într'un interes superior și cu excepția gajului de creanțe și bunuri corporale și a mărfurilor în curs de navigațiune; însă și în aceste cazuri, gajul se manifestă prin transmiterea titlurilor reprezentative și deci debitorul se dezechetază de dreptul său de a dispune de aceste bunuri fără însă a se știrbi în cazurile acestea ca și în cazurile în care gajul poartă asupra unor bunuri corporale, ceva din dreptul său de proprietate după cum nici creditorul nu dobândește nimic altceva decât dreptul de a reține bunul și a procedea la termen, la vânzarea gajului, în caz de neachitare a creanței sale de către debitor; prin urmare ca o consecință a gajului, dreptul de proprietate rămâne neatins în esența lui, numai exercitiul acestui drept fiind paralizat, tocmai ca un efect al depozitării debitorului sau al dezechetării sale de dreptul de dispoziție asupra bunurilor gajate, însă numai în măsura în care acest exercitiu nu este posibil decât cu condițiunea ca titularul dreptului de proprietate să fie în posesiunea lucrului său.

De aceea în cazurile în care gajul nu poartă asupra unor bunuri mobile corporale, dacă nu mai este vorba despre o posesiune materială a bunurilor corporale sau a creanțelor gajate, totuși prin faptul transmiterii titlurilor reprezentative sau transfertului sau adnotării făcută de debitor în registrele sale și prin notificarea acestei operațiuni debitorului acelor creanțe, se poate vorbi despre o posesiune simbolică sau juridică în cazul gajării mărfurilor aflate în călătorie, sau în cazul predării cheilor localului unde se află, etc., iar în cazul gajării de creanțe este vorba de o adevărată cesiune care însă nu dă creditorului gajist alte drepturi decât le are creditorul gajist de bunuri corporale trecute în posesiunea sa.

Prin urmare credem că fără a însera în cod definițiuni complete inutile prin aceea că nu rezolvă nimic, — din contră sunt menite să dea naștere la controverse, este mai preferabil a se conserva sistemul de azi; de altfel, după ce prin articolul ce examinăm, se caracterizează natura juridică a gajului, fără însă a se arăta în ce constă afectarea proprietății, în art. 545, părăsind premisa dela care pleacă, anteproiectul prevede că gajul se constituie prin predarea lucrului creditorului sau unui al treilea ales de părți. Adică exact definițiunea clasică a gajului care subordonează existența lui de posesiunea materială a bunului gajat.

Natural că această definițiune se referă la bunurile

corporale, cu alte cuvinte aceste bunuri nu se pot gaja decât prin trecerea lor în posesiunea creditorului.

Cât privește gajarea bunurilor incorporeale sau a creanțelor pentru care există sau nu titluri, regimul va diferi după natura bunurilor ce se gajează, principiul ca și consecințele fiind aceleași, anume desezisarea debitorului de dreptul de a dispune liber de aceste bunuri sau creanțe.

— Proba gajului față de terții, se face numai prin act scris cu dată certă, când valoarea lucrului depășește 10.000 lei. (art. 544). În proiectul italian, nu figurează această restricțiune în materie de probă, deși s'a susținut necesitatea probei scrise, prevalând la întocmirea proiectului nevoia încurajării creditului comercial; credem că față de fraudele atât de posibile în această materie, o asemenea dispozițiune este bine venită.

— Art. 547 din anteproiect prevede gajul părții pe care un coproprietar o are într'un bun în indiviziune și reglementează drepturile creditorului gagist prin raport cu coproprietarii debitorului său.

— Proiectul italian art. 494 admite gajarea fondului de comerț, inspirându-se în bună parte din legea franceză din 17 Martie 1919.

Anteproiectul nostru nu se ocupă de acest gaj dar nici nu-l interzice, ceea ce desigur va permite debitorilor comercianți să recurgă la acest fel de gaj, ceea ce altfel se și întâmplă în practică; de aceea credem că în loc de a adopta această atitudine pasivă, este în interesul comerțului să se reglementeze și la noi gajul fondurilor de comerț.

— În anteproiectul nostru mai figurează o serie de dispozițiuni care nu au corespondent în proiectul italian, dispozițiuni care precizează raporturile dintre debitor sau constituitorul gajului și creditorul gagist, drepturile creditorului gagist și ceilalți creditori gagisti când mai sunt și alții, etc., dispozițiuni utile căci prin ele se tinde la fixarea adevăratului cadru juridic în care trebuie plasat gajul comercial.

Cu aceste cuvinte încheiem analiza obligațiunilor contractelor comerciale, repetând că nu am avut pretențiunea și nici intențiunea de a proceda la o analiză profundă a diferitelor chestiuni tratate în această materie, pentru motivele arătate la început.

Trecerea bogatului material nou cuprins în anteproiect față de codul în vigoare, prin sîta deasă a criticii, reclamă studii și cercetări aprofundate — pe care scurtul timp ce l'am avut la dispoziție nu ne-a îngăduit a le face; de aceea ne-am mulțumit cu trecerea în revistă a materiilor respective, cu examinarea lor în linii generale, făcând observațiuni numai acolo unde am crezut că este necesar.

E. CRISTOFOREANU
Avocat.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA NOTARIAT

Audiența dela 22 Decembrie 1930

Președenția d-lui C. MAYER, judecător

Emil E. Severin și a. C. Tașcu

Sentința No. 842

Ipotecă, Act de împrumut, Jurnal de investire cu formula executorie, Neapelare, Contestație, Incident de inadmisibilitate, Respingere, Art. 104 pr. civ.

Mandat, Neprezentarea procurei originale, Acte făcute de mandatar fără mandat și folosite de mandant, Ratificare operantă.

Clauze neclare cu privire la obiectul ipotecat. Motivul în drept pe art. 1255 c. civ. Autorizarea ipotecii fără dreptul de urmărire a imobilului non senz.

Împrumut asupra unui imobil dotal. Dobânzi neautorizate de tribunal. Creanță nelichidă.

1. *Deși jurnalele de investire sunt susceptibile de apel conform art. 104 pr. civ., aceasta nu înseamnă că părțile cari nu uzează de această cale au închisă calea contestației la executarea deja începută, întrucât nici un text de lege nu ridică dreptul părții pretinse lezate de a uza de oricare din aceste căi.*

2. *Când mandantul înțelege să se folosească de actele făcute de mandatar în favoarea sa fără mandat, deci să le ratifice, ratificarea este operantă, întrucât procedura civilă nu cere pentru executare un mandat special și nici ca mandatul să fie constatat în anume forme.*

3. *Actul de împrumut ipotecar asupra unui imobil dotal care conține clauze neclare cu privire la obiectul ipotecat, motivat în drept pe dispozițiunile art. 1255 c. civ., cuprinde dreptul de a urmări imobilul ipotecat căci n'ar avea senz autorizarea unei ipotece fără dreptul de a urmări imobilul.*

4. *Împrumutul ipotecar constituit asupra unui imobil dotal nu poate fi consimțit decât în limitele autorizației date de tribunal. Deci clauza privitoare la dobânzi mai mari decât cele autorizate face ca creanța creditorului urmărit să nu mi fie lichidă.*

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de intimat, că contestatorii urmas să atace cu apel investirea, iar nu prin contestație.

Având în vedere că dacă investirea nu face parte din formele executării, când în materie mobilă începutul executării este somațiunea, iar în cea imobiliară comardamentul, totuși nu se poate purcede la asemenea acte decât pe baza formulei executorii, cari constată exigibilitatea creanței și cari formule se dau pe cale grațioasă.

Având în vedere că deși jurnalele de investire sunt susceptibile de apel conform art. 104 pr. civ., aceasta nu înseamnă că părțile cari nu uzează de această cale, au închisă calea contestației la executarea deja începută, întrucât nici un text de lege nu ridică dreptul părții pretinse lezate de a uza de oricare din aceste căi.

Că dar incidentul apare nefondat și ca atare urmează a fi respins.

În fond: Asupra contestației introduse prin petiția înreg. sub no. 73444 din 1930 de Emil E. Severin, cu autorizația Consiliului său judiciar, Dr. Const. Severin personal, Ioan Severin și Marin Severin contra executării silită a imobilului din București, str. Jules Micnelet No. 13, începută de creditorul C. Tașcu.

Având în vedere că din actele dosarului și concluziunile părților, se constată în fapt că, prin actul de ipotecă autentic de acest Tribunal sub No. 6406 din 1928, Zoe Blaymaer, căsătorită sub regim dotal cu autorizata Tribunalului tutelar, s'au împrumutat în solidar cu soțul său dela intimatul C. Tașcu cu suma de 280.000 lei pe termen de trei ani, cu dobândă de 12 la sută, constituind ipotecă imobilul din str. Jules Mihelet no. 18. În Ianuarie 1929, creditorul obține investirea actului de împrumut cu formula executorie și începe urmărirea silită a imobilului ipotecar. În cursul urmării defuncta încetând din viață, urmărirea este continuată față de moștenitorii săi, contestatorii de astăzi.

Având în vedere că primul motiv de contestație se susține că atât investirea cât și celelalte forme de urmărire, comandament, proces verbal de situație, au fost făcute de o persoană fără calitate, deoarece av. E. Cristoforeanu care semnează cererile de executare nu are procură pentru aceasta.

Având în vedere că este exact că cererile de mai sus au

fost făcute de avocatul E. Cristoforeanu, semnând pentru intimatul C. Tașcu.

Că în dosar se găsește o copie de pe procura sub semnătură privată dată av. Cristoforeanu.

Că însă nu s'a prezentat originalul acestei procuri, încât nu este dovedit mandatul acestuia.

Având în vedere că posterior actelor făcute de av. Cristoforeanu fără mandat, intimatul C. Tașcu personal a cerut facerea jurnalului de scoaterea în vânzare (petiția înreg. sub no. 68963 din 1929), a depus cerere prin care indică pe ce nume să cerceteze sarcinile (petiția înreg. sub No. 3853 din 1930) a cerut fixarea termenului de vânzare. Că prin acestea, intimatul a înțeles să se folosească de actele făcute de av. în favoarea sa, deci să le ratifice și cum procedura civilă nu cere pentru executare un mandat special nici constatat în anumite forme, ratificarea este operantă, iar acest prim motiv de contestație este neîntemeiat.

Având în vedere că prin cel de al doilea motiv de contestație se susține că creditorul intimat nu are titlul pentru a urmări imobilul, că actul de ipotecă fiind făcut pe baza jurnalului secției de tutele cu No. 1779 din 1928 prin care s'a autorizat numai ipotecarea uzufructului, creditorul nu poate urmări decât veniturile imobilelor.

Având în vedere că prin jurnalul secției tutelelor cu no. 1779 din 1928 s'a autorizat „împrumutul ipotecar în valoare de 280.000 lei asupra imobilului total din București str. Jules Michelet No. 18". Că în considerentele jurnalului, Tribunalul motivează în drept pe art. 1253 c. civ., care prevede tocmai cazurile de înstrăinare a imobilului total, încât nu rezultă că Tribunalul a înțeles să autorize numai o ipotecă asupra uzufructului.

Că este exact că în dispozitivul jurnalului s'a adăugat o frază: „Amortizabil din veniturile sus zisului imobil". Că această frază nu poate fi considerată decât ca o recomandatie către soții autorizați, iar nu ca o condițiune a împrumutului; căci n'ar avea sens autorizarea unei ipoteci fără dreptul de a urmări imobilul. Că deci și acest motiv de contestație este neîntemeiat.

Având în vedere că prin al treilea motiv de contestație, se susține că creanța intimatului C. Tașcu nu este lichidă. Că în actul de ipotecă s'au pervăzut dobânzi de întârziere de 25 la sută pe an, cum și suma de 15.000 lei cheltueli de executare, fără ca acestea să fi fost autorizate prin jurnalul secției de tutele.

Având în vedere că în actul de ipotecă s'au prevăzut dobânzi de executare de 25 la sută pe an în loc de 12 la sută, cât a fixat Tribunalul, cum și 15.000 lei cheltueli de executare, care nu au fost autorizate de Tribunal.

Având în vedere că împrumutul ipotecar fiind constituit asupra unui imobil total, nu putea fi consimțit decât în limitele autorizației date de Tribunal. Că prin clauzele de mai sus, depășindu-se această autorizație, creanța creditorului urmăritor nu mai este lichidă și deci acest motiv de contestație se găsește întemeiat și urmează să fie admis.

Având în vedere și cererea de cheltueli care apreciindu-se se fixează la suma de 2000 lei.

Pentru aceste motive, admite contestația, etc.

C. Mayer, Fl. Foișoreanu.

NOTA. — Hotărârea ce publicăm mai sus soluționează o serie de chestiuni asupra cărora ne propunem să insistăm, fiind chestiuni de principii de o vădită importanță.

1. Asupra valabilității mandatului, în virtutea căruia s'a cerut investirea cu formula executorie a unui act de ipotecă. credem că bine tribunalul a validat mandatul în chestiune pentru următoarele considerațiuni:

Este notoriu că pentru a cere investirea unui act cu formulă executorie, nici un text de lege și nici o

rațiune juridică nu reclamă necesitatea unui mandat special, fiind suficient chiar un mandat tacit din partea mandantului. În speță mandatarul care era avocat s'a servit de o procură avocațială depusă în copie, odată cu cererea de investire. Mai mult, un asemenea mandat tacit pentru a fi valabil nici nu are nevoie de ratificarea aceluia care l'a dat, el operând atât timp cât persoana figurând ca mandante, nu declară că nu recunoaște mandatul dat. (Vezi în această privință, Cas. I 12/4 1889 B. C., p. 602).

În ce privește dovada mandatului tacit, se știe că el poate să rezulte din diferite acte sau prezumțiuni care să-l indice în mod neechivoc și pe care instanțele de fond au să le aprecieze.

În cazul ce examinăm, aceste fapte sau prezumțiuni au rezultat din însăși actele intervenite ulterior, în cursul executării, semnate de chiar creditor, ceea ce înseamnă că acesta a înțeles să se folosească de actele făcute de avocat în favoarea sa. deci să le ratifice deși după cum am spus, ratificarea nu era necesară.

În tot cazul, chiar dacă în conformitate cu vechea lege de accelerare, un asemenea mandat nu ar fi fost valabil pentru motivul că procura avocaților nu se depusese în original la dosar și chiar dacă nu ar fi intervenit ulterior din partea creditorului acte de ratificare, totuși mandatul devenea valid în puterea art. 61 din noua lege de accelerare pe baza căreia, toate actele de procedură incuviințate și îndeplinite înainte de punerea în aplicare a prezentei legi își vor produce efectul lor, ca și în virtutea art. 3 din aceeași lege după care data certificării, făcută de un avocat constituie o dată certă.

În speță, certificarea pusă de avocat pe copia procurei depusă la dosar, constituia o dată certă și în puterea ratificării actelor îndeplinite sub imperiul vechii proceduri, consfințite de art. 61 din noua lege, investirea obținută în acest mod devenea valabilă, căci în conformitate cu art. 2 din aceeași lege, actele de procedură se pot îndeplini de mandatar prin simpla depunere a copiei de pe procura avocațială la dosar. fără a mai fi necesar depunerea în original a procurei cum se prevedea în vechea lege.

Dar în afară de toate aceste considerațiuni, contestatorii nici nu aveau nici un fel de interes să se plângă de acest lucru, deoarece n'au fost întru nimic prejudiciați, prin procură așa cum a fost dată mandatarului, încât în lipsa oricărui interes, nu puteau invoca neregularitatea procurei, singurul în drept a se plânge, fiind creditorul. (Vezi în această privință Cas. II, 9/III din 1928, Jur. Rom. 1928, p. 256).

2. S'a ridicat de către creditor, incidentul inadmisibilității contestației la executare, contra jurnalului de investire cu formula executorie, susținând că singura cale de atac ar fi fost calea apelului.

Tribunalul, deși recunoaște că investirea nu face parte din formele de executare și că jurnalele de investire sunt susceptibile de apel conf. art. 104 pr. c., totuși declară că părțile au dreptul să se servească fie de apel, fie de contestație, nici un text de lege neopunându-se la aceasta.

În prim rând, trebuie să recunoaștem că această chestiune este foarte controversată în doctrina și jurisprudența română, instanțele pronunțându-se într'un sens sau altul și avem credința că Înalta Curte de Casație va tranșa controversa la prima ocazie, într'un fel sau altul.

După părerea noastră, în contra jurnalului de investire, nu poate exista decât calea apelului și aceasta nu numai pe baza art. 104 pr. civ. care prevede dreptul de apel în contra unor asemenea jurnale, ci pen-

tru motive cu totul altele cari justifică până la evidență de ce în contra unor asemenea jurnale nu poate exista drept de contestație.

În principiu calea contestației la executare, este o cale extraordinară de atac deschisă numai terțelor persoane vătămate printr-o executare nedreaptă, nelegitimă. (Vezi trib. not. sent. 564 din 929 în *Jurisprudența Generală* 1930, p. 140).

În speța contestatorii nu erau terțe persoane și nici nu se plâneau în contra unor forme de executare, ci atacau un jurnal de investire cu formula executorie, ceea ce exclude din capul locului dreptul de a recurge la contestație, căci un asemenea jurnal precede executarea, fără a fi un act de executare, în contra căruia să fie deschisă calea contestației.

Asemenea jurnale, se dau în Camera de consiliu în completul tribunalului pe cale grațioasă, după ce în prealabil tribunalul examinează cuprinsul actului spre a vedea dacă întrunește condițiunile cerute pentru a fi investit: Creanța să fie certă, lichidă și exigibilă. Deci cu această ocazie tribunalul îndeplinește rolul primului grad jurisdicțional, ceea ce înseamnă, că în contra, admiterii sau respingerii cererii de investire, există numai căile ordinare de atac: apel și recurs.

A se admite per a contrario, alternativ sau cumulativ, și dreptul de contestație, înseamnă a crea un al treilea grad de jurisdicțiune, ceea ce răstoarnă modul de organizare al instanțelor judecătorești, regula fundamentală fiind aceea a două grade de jurisdicțiune.

Intr'adevăr, dacă ar fi admisibilă contestația înseamnă, a deduce din nou chestiunea în fața tribunalului și a-l forța să mențină sau să revină asupra propriului său jurnal dat în completul tribunalului cu dreptul de apel, din partea părților, în contra hotărârii dată în contestație.

Deci după cum spuneam în modul acesta se ajunge la crearea a trei grade de jurisdicțiune ceea ce este inadmisibil.

În privința acestei interesante chestiuni nu mai insistăm, mulțumindu-ne să reamintim tuturor, importanța notă a colegului nostru Mihail Mayo, apărută în această revistă (17/VIII 1930 p. 442).

3. O ultimă chestiune ce vom examina va fi aceea referitoare la punctul asupra căreia s'a admis contestația.

În cazul de față tribunalul tutelar, autorizase soția dotală să contracteze un împrumut ipotecar în termenul și condițiunile prevăzute în jurnalul de autorizație; între altele se prevăzuse o dobândă de 12% pe an. Actul de ipotecă reproducea înlocuim condițiunile din autorizație, însă prevedea pentru cazul când creanța nu ar fi fost achitată la termen, o dobândă de 25% pe an.

Contestatorii au susținut că majorându-se dobânzile s'au depășit limitele prevăzute în jurnalul de autorizație și cereau fie anularea formulei executorii, pentru motivul că soțul care a încheiat actul de ipotecă în numele soției și pe baza autorizației tribunalului, a depășit mandatul dat de soție prin care soțul era autorizat să contracteze în condițiunile acestei autorizații, fie reducerea dobânzilor la 12%.

Tribunalul, în mod vădit eronat admite contestația pe acest motiv și anulează formula executorie, considerând creanța nelichidă.

E surprinzător modul cum a soluționat tribunalul acest motiv de contestație și anume, să declare nelichidă o creanță pentru motivul că una din părți contestă quantumul dobânzilor convenite.

Din moment ce capitalul nu e contestat și numai accesoriile nu înseamnă câtuși de puțin că creanța nu e lichidă și mai mult, nu mai printr'un exces de putere tribunalul a putut anula formula executorie, când ar fi avut la dispoziție următoarele două mijloace: sau să suspende executarea, până la judecarea acțiunii în anularea ipotecei, în care s'a dedus de către contestatori și acest punct litigios referitor la dobânzi, sau să reducă dobânzile la 12% atât cât prevăzuse trib. tutelar, ceea ce de altfel ceruse chiar contestatorii. (Vezi Cas. I, 16/XI 1909 B. C. p. 1268).

În tot cazul, credem că dobânda convențională de 25% prevăzută în actul de ipotecă, este operantă pentru următoarele considerațiuni:

Tribunalul la cererea soților autorizase împrumutul pe timp de 3 ani cu 12% pe an, fără a se preocupa câtuși de puțin de eventualitatea neachitărei împrumutului la scadență, cu alte cuvinte, atât soții în cererea lor de autorizare cât și tribunalul au înțeles că aceste dobânzi sunt valabile înăuntrul termenului pentru care se efectuau împrumutul și că deci pentru cazul de întârziere soții puteau stipula ori cari alte dobânzi.

Că soțul a avut mandat dela soție să contracteze în limitele autorizației tribunalului nu înseamnă că i-a interzis pentru cazul de întârziere în achitarea împrumutului să stipuleze alte dobânzi, deoarece din moment ce soția, nu s'a preocupat de acest caz, înseamnă că a dat soțului latitudinea să convie cu creditorul orice condițiuni, lucru de altfel confirmat de practica zilnică, știut fiindcă în actele de împrumut, unele sunt condițiunile stipulate în termenul valabilității actelor, altele sunt condițiile în eventualitatea neîndeplinirii obligațiunilor la termen.

Astăzi se merge atât de departe cu interpretarea mandatelor speciale încât ori de câte ori printr'un asemenea mandat, mandantele omite să indice condițiile în care mandatarul urmează să încheie actul prevăzut în mandat, doctrina și instanțele noastre interpretează în mod constant aceste mandate în sensul că mandatarul are cele mai nelimitate puteri să determine acele condițiuni, asupra cărora mandatul tace, ori cum ar crede el de cuviință.

Astfel Curtea de Casație a avut foarte recent ocazia să se pronunțe asupra modului de interpretare a mandatelor speciale și anume, era vorba în speța de un mandat prin care soția autoriza pe soț să vândă un imobil al ei fără a specifica prețul. Înalta instanță a decis că pentru ca un mandat să fie, special e suficient ca în mandat să se specifice, natura actului pe care mandatarul e autorizat al face în numele mandantului fără a fi nevoie de specificarea condițiilor în care actul urmează a fi făcut. (Vezi Cas. I 11/III 1930 *Jurisprudența Generală* 1930, p. 872; idem 18/III 1930, *Pandectele Săptămânale* 1930, p. 506).

În cazul nostru, soția autorizând pe soț să contracteze împrumutul în condițiunile autorizației tribunalului, fără a se preocupa de cazul întârzierii în achitarea împrumutului, înseamnă că a lăsat soțului deplina libertate de a contracta cu creditorul pentru cazul de întârziere, și aceasta cu atât mai mult, cu cât însuși tribunalul nu se ocupă decât de termenul pentru care urma să fie contractat împrumutul.

D. CARLIGEL
Avocat

TRIB. DE VACANȚĂ AL JUD. T-SCAUNE S. I.

Aueiența de la 28 Iulie 1930

Președenția d-lui V. G. PĂUN, Președinte,

Dos. No. C. A. 708/1925/16

Copil natural. Cercetarea paternității. Acțiune în seducțiune. Daune.

După art. 166 cod austriac, cercetarea paternității unui copil natural e permisă. De asemenea femeia sedusă are acțiune în seducție conf. principiului universal, că cine cauzează altuia un prejudiciu e obligat a-l repara. Acțiunea intentată de mama copilului natural pentru întreținerea lui și ca atare și transacția încheiată tot pentru întreținerea copilului, nu trebuie încheiată cu formele prevăzute de art. 113 pet 1 și 11 leg. tut.

In numele legiilor,

Luându-se în desbatere procesul intentat de către reclamanta văduva lui Ferencs Ștefan, domiciliată în comuna Mereni, județul Trei Scaune, reprezentată prin d-l avocat Dr. Emerik Szigmund, domiciliat în orașul Tg. Săcuesc, substituit prin d-l avocat Dr. Szanto Vitus din Sft. Gheorghe, în contra pârâtului Iakob Ianoș, domiciliat în comuna Poiana Sărată, jud. Trei Scaune, reprezentat prin d. avocat Fenechiu din Tg. Săcuesc substituit prin d-l avocat Dr. Ioan Roșu, domiciliat în Sft. Gheorghe, pentru întreținerea de copil, proces introdus înaintea judecătoriei ocol mixt Tg. Săcuesc, în care judecătoria a dat sentința ca primă instanță în ziua de 1 Februarie 1925, cu No. C. 7668 din 1924-4 și caer proces a fost adus înaintea Tribunalului prin apelul reclamantei văduva lui Ferencs Ștefan, introdus în ziua de 16 Februarie 1925 No. C. 7668 din 1924-15.

Tribunalul,

A dat după terminarea desbaterii orale din 24 Iulie 1930, astăzi în ziua de mai jos arătată, următoarea sentință :

Respinge apelul reclamantei văduva lui Ferencs Ștefan, domiciliată în com. Mereni județul Trei Scaune, introdus prin petițiunea înreg. la No. C 7768 din 16 Februarie 1923 și prin consecință:

Confirmă cartea de judecată No. C. 7768 / 1924-4 din 15 Februarie 1923, a judecătoriei mixte Tg. Săcuesc.

Obligă pe apelanta reclamantă văduva lui Ferencz Ștefan să plătească pârâtului intimat Iakob Ianoș din comuna Poiana Sărată jud. Trei Scaune, suma totală de lei 9000 lei, în care intră cheltuielile de judecată făcute de intimat în tot cursul procesului.

MOTIVE.

Asupra apelului de fafă,

Având în vedere actele dela dosar, rezultatul probațiunii administrate în cursul judecății dela prima instanță, cât și concluziunile orale și scrise ale părților litigante;

Având în vedere că din toate acestea se constată în fapt următoarele:

Din relațiunile de concubinaj dintre reclamantă și pârât s'a născut la data de 8 Martie 1917, copila cu numele de Vilma. Reclamanta a cerut prin acțiunea sa introductivă de instanță, să se oblige pârâtul să-i plătească cu titlul de întreținere de copil-natural câte 500 lei lunar, începând dela data de 21 Noembrie 1924 și până la data când copila naturală va împlini vârsta de 14 ani.

Pârâtul a ridicat un fine de nevaloare, susținând că, între părțile din proces a intervenit o transacție extrajudiciară, în sensul căreia s'a obligat să plătească într'o sumă globală, 4000 lei, pentru întreținerea copilei naturale.

Având în vedere că prima instanță considerând existența și valabilitatea acestei transacțiuni a respins acțiunea reclamantei, obligând-o totodată la suportarea cheltuielilor de judecată.

Că Tribunalul Trei Scaune cu sentința No. C. 708 din 1925 a confirmat cartea de judecată, respingând ca nefondat apelul reclamantei.

Că prin deciziunea No. 599 din 1929 Inalta Curte de Casație și justiție S. I-a a admis recursul reclamantei, casând cu trimitere sentința No. C. 708 din 1925 a Tribunalului Trei Scaune.

Că pentru a hotărî astfel instanța supremă a motivat că în speță are a face aplicabilitatea art. 113 pct. 1 și 2 din legea tut. potrivit căreia tutorul sau curatorul este obligat să ceară încuviințarea autorității tutelare în privința cheltuielilor necesare pentru creșterea și educațiunea minorului în cazurile prescrise de art. 91 din legea tut., cum și asupra transacțiunilor judiciare sau extrajudiciare, întrucât prin transacție s'ar diminua patrimoniul copilului.

Că transacția între reclamantă nefiind aprobată în prealabil de instanța tutelară, a fost considerată de Inalta Curte ca fiind lipsită de orice eficacitate juridică, potrivit disp. art. 114 din legea tutelară.

Că aceea ce urmează a se soluționa de instanța de apel, este chestiunea de a se ști dacă valabilitatea transacțiunii intervenită între părțile litigante depinde sau nu de aprobarea prealabilă a instanței tutelare.

Având în vedere că, cererea de chemare în judecată a fost introdusă de reclamantă în numele său personal, iar nu în calitatea de reprezentantă legală și în numele copilului său natural.

Că de altminteri nici nu ar fi putut să intente vreo acțiune în justiție în numele și pentru copilul său natural, deoarece nu a avut calitatea de tutrice conferită de instanța tutelară, astfel cum prevede art. 204 cod. c. ard.

Că, chiar în ipoteza tutelei copilului natural funcțiunea de tutelă nu începe, decât din momentul numirii și în virtutea unui mandat special, iar nu din însăși momentul nașterii copilului ilegitim;

Că, nefiind conferit un astfel de mandat special, reclamanta a încheiat transacția cu pârâtul nu în calitatea de tutrice legală și pentru copilul său natural, ci, exclusiv în interesul său personal.

Că, deci în speță nefiind vorba de o transacție extrajudiciară făcută de reprezentantul legal al unui copil, nu era a se face aplicabilitatea vreunui text din legea specială, care reglementează afacerile de tutelă și curatelă.

Că, pe lângă toate acestea, în speță nu ne găsim în ipoteza vizată de legiuitor prin art. 113 pct. 1 și 2 din legea tutelară.

Că, într'adevăr acțiunea intentată de o femeie contra seducătorului său, este absolut distinctă de acțiunea de întreținere puse la îndemâna copilului natural contra părinților săi, (art. 166 c. civ. ard.).

Prima acțiune nu este o acțiune de stat și propriu vorbind nici de întreținere, ci ea este o acțiune de daune întemeiată pe un principiu de drept fundamental și universal după care oricine a cauzat cuiva un prejudiciu, este ținut să-l repare. Este așa dar, vorba de reparațiunea unui delict al cărui autor este pârâtul, victima fiind reclamanta, nu copilul natural.

Că, așa fiind, valabilitatea transacției intervenită între părțile din proces nu este și nu poate fi condiționată de formalitatea prealabilă a autorizațiunei ei de către instanța tutelară.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de ședință, Dobre Vasilescu, a trebuit să se hotărască conform dispozitivului acestei sentințe.

Apreciind asupra cheltuielilor de judecată, au fost fixate potrivit art. 508 pr. civ. ard.

Data și pronunțată în ședință publică azi, 28 Iulie 1930
Președinte, (ss) V. G. Panu, judecător redactor Dobre Vasilescu,
Grefier, (ss) N. I. Cojocariu.

NOTA. — Sentința Tribunalului de vacanță a județului Trei Scaune S. I-a, ce publicăm azi, este relativă la copii naturali.

Problemă socială foarte vastă, pe care mă voi încerca să o tratez, atât cât e posibil într'o adnotare de revistă — fără însă a intra în detalii mai ales că, spe-

la judecată, este rezolvată după Codul Austriac, dela care legiuitorul român va trebui să împrumute în viitorul cod unificat multe instituțiuni folositoare. Voi căuta în trăsături generale și în comparațiune cu alte legislațiuni streine, — ca unul ce am judecat 16 ani după Codul român, 2 ani după cel rusesc și 2 ani după cel austriac, să arăt superioritatea acestui Cod în materie de copii naturali. față de cel român și alte coduri streine.

Voi începe cu dreptul ce trebuie să aibă acest copil, născut în afară de căsătorie și anume, de a cerceta și dovedi judecătorește cine este mama sa și tatăl său natural, precum și obligațiile acestor părinți naturali.

Copiii naturali sunt cei născuți dintr'o împreunare fără căsătorie.

După codul civil român, toți copiii naturali, în privința tatălui, n'au nici un drept contra lui; în privința mamei, toți intră în familia ei, purtându-i numele și având naționalitatea ei „Partus sequitur ventrem”.

În vechiul drept francez, deși copilul natural era, în genere, lipsit de orice drept de familie, totuși, recunoașterea lui de către tată, mai ales, atunci, când tata era nobil, schimba situația sa, primind numele tatălui cât și semnele nobilei sale. (Loysel. Instituțiile cutumiare).

Codul civil austriac dispune, prin art. 165, din contră, că: „Copiii naturali sunt în genere excluși dela drepturile de familie și înrudire, ei neavând nici o pretenție la numele tatălui lor, la blazon și la celelalte favoruri părintești, ci poartă numele de naștere a mamei lor”.

După art. 1506, cod. german, copilul natural primește numele de familie al mamei.

Cod civil rus. impune prin art. 132 și următorii, tatălui natural, obligația de a-și crește și întreține copilul, până când copilul se va putea susține singur, dacă este vorba de băiat, sau până la majoritate pentru o fată, cu averea și poziția socială a mamei.

Codul austriac, impune asemenea obligații tatălui prin art. 166—171, copilul natural fiind în drept să ceară dela tată, cheltuielile pentru hrană, creștere și căutarea sănătății și în cazul când tatăl nu e în stare, această sarcină cade asupra mamei sale, iar puterea părintească se va reprezenta de către un tutor, în puterea unui mandat special dat de tribunalul competent, conform art. 204 cod. austriac.

Această obligație de a alimenta și îngriji copii naturali, nu este personală, ci conform art. 171 cod. austriac, trece, ca ori și ce altă îndatorire la moștenitorii tatălui.

Cercetarea maternității. Toate legislațiunile din lume permit cercetarea maternității naturale, atât în favoarea, cât și în contra copilului, fiindcă mama este întotdeauna certă „Mater semper certa”. În privința dovedirii maternității naturale, codul nostru civil, prin art. 308, precum și codul francez, face o restricțiune, nepermițând dovedirea faptelor cari constituie maternitatea, decât producându-se un început de probă scrisă dela pretinsa mamă.

Codul austriac. nu cuprinde o asemenea restricțiune și este mult mai înțelept, decât codul nostru în această privință, mai ales, că, în țara noastră unde temele din popor, neștiind carte, nu pot să dea un asemenea început de probă.

Cercetarea paternității. În ceiace privește cercetarea paternității, nu este îngăduită de codul civil român, decât într'un singur caz și anume. în caz de răpire a mamei, art. 307, care nu este decât reproducerea fidelă a art. 340 cod civil francez, articol desființat azi în

Franța, în urma legii din 16 Noembrie 1921, din cauza criticilor aduse art. 340.

Așa că, cercetarea paternității, permisă azi, aproape în toate țările, a mai rămas interzisă în România, Italia (art. 189 cod italian) și Bulgaria art. 10 legea din 1899 și 1890.

Codul austriac, prin art. 163, nu numai că permite cercetarea paternității, dar permite dovada paternității, chiar prin jurământul tatălui, ceiace după codul civil român, jurământul nu este admis în chestiile de stat, ci numai în chestii bănești.

Acțiunea în seducțiune,

O dovadă și mai mult a superiorității codului austriac în această materie asupra codului român și o afirmare și mai mult că legea română e rea, este faptul că institutele române înlătură prohibiția cercetării paternității prin admiterea acțiunii în seducțiune, despre care la noi nu se vorbește nicăeri și care nu este, decât o cercetare de paternitate deghizată și indirectă, pe care instanțele judecătorești o motivează pe baza art. 998 și 999 cod civ. rom. — *că oricine cauzează altuia un prejudiciu, e obligat a-l repara.* Ea, constituind prin ea însăși un delict civil, independent de orice manopere frauduloase. (Vezi, Tribuna Juridică, No. 14-15 din 1920, pag. 59 unde se găsește o carte de judecată pronunțată de subsemnatul în materie de seducție, și adnotată de def. D. Alexandrescu, pe când eram judecător la ocolul Paris, jud. Cetatea Albă).

Codul Austriac însă spre deosebire de cel român, prevede anume seducțiunea, prin art. 1328.

Această chestiune a daunelor a fost desbătută pe larg într'o sentință pronunțată de subsemnatul și publicată în revista „Dreptatea” din Brașov, No. 8 din 1929, pag. 345 și confirmată de Curtea de Apel, Brașov, S. I în întregime și publicată în „Dreptatea” No. 2 din 1930, pag. 49, așa că nu mai revenim asupra ei. Tot acolo am dovedit și existența daunelor morale în codul austriac, chestiune discutată după unii.

Acestea zise, să trecem acum la speța noastră, și să vedem dacă soluția dată sentinței, după casare, este sau nu cea legală — și conform celor mai sus zise.

Din considerentele sentinței ce adnotăm, vedem că, Înalta Curte, a casat sentința primă a tribunalului pentru motivul, că fiind vorba despre întreținerea unui copil natural, transacția încheiată de părinții naturali ai copilei Vilma, este viciată, pentru că n'a avut în cuviințarea autorității tutelare, în conformitate cu art. 113 punct. 1 și 11 leg. tutelară și ca atare conform art. 114, transacția încheiată nu e valabilă. Obiectul procesului constă în faptul că, văduva lui Ferencz Stefan, în numele său personal, cheamă în judecată, înaintea judecătoriei Tg. Săcuilor, pe Iacob Ianoș, în calitate de tată natural, cerând judecății să-l oblige a-i plăti cu titlul de întreținere de copil natural, câte 500 lei lunar, începând dela 21 Noembrie 1924 și până la data când copila naturală va implini 14 ani. În instanța primă, pârâtul a obiectat și dovedit că a încheiat cu reclamanta o tranzacție extrajudiciară în sensul că, pârâtul intimat s'a obligat și reclamanta a consimțit, să-i plătească o sumă globală de 4 mii lei, pentru întreținerea copilei naturale, Vilma. Prima instanță pe temeiul transacției încheiate, respinge acțiunea reclamantei. În apel, tribunalul confirmă sentința primei instanțe, care fiind dusă în recurs, Înalta Curte o cassează pe motiv că, întrucât e vorba de o transacție al cărui obiect este întreținerea unui copil natural, trebuia în prealabil să aibă aprobarea instanței tutelare, conform art. 113 pct. și 11 din legea tutelară, întrucât prin tranzacție s'ar micșora averea minorului.

Transacție, care conform art. 114 nu e valabilă, dacă n'are aprobarea secției tutelare.

Aceasta fiind speța, toată chestiunea rezidă în a ști, în ce calitate reclamanta a intentat acțiunea și a încheiat transacția și în al doilea rând, dacă obiectul, atât al transacției, cât și al acțiunii era relativ la întreținerea copilei naturale sau relativ la seducție. Ca să putem vedea, dacă atât acțiunea, cât și transacția trebuia intentată și încheiată în calitate de tutore, cu îndeplinirea tuturor formelor legale sau nu.

În fine, dacă, după codul austriac, mama naturală, este considerată ca tutrice legală, ipso jure, *dela nașterea copilei naturale sau se consideră în tutelă numai din momentul numirii tutorului.*

Este de necontestat, după cum rezultă precis din motivele sentinței că, reclamanta a intentat acțiunea în numele său personal, iar nu în calitate de tutrice. Deasemenea transacția încheiată între reclamant și pârât, ei atât încheiată tot în numele său personal, însă obiectul ei atât în acțiune cât și în transacție, era relativ la întreținerea copilei naturale, rezultată în afară de căsătorie.

Deci, rămâne bine stabilit că, calitatea părților nu era în concordanță legală cu obiectul acțiunii și al transacției și ca atare urmează a vedea dacă tribunalul a soluționat bine cauza, trimisă spre judecată din nou, de Înalta Curtea de Casație secțiunea I-a.

Părerea mea este că, tribunalul a soluționat greșit cauza, pentru următoarele motive: Speța fiind relativă la întreținere de copil natural, acțiunea trebuia intentată de reclamantă în calitate de tutore. Și pentru aceasta trebuia să se numească un tutore copilei naturale, conf. art. 189, 190 comb. cu 204 cod. civ. și după ce se numea tutorul în puterea unui mandat special dat de tribunal, tutorul astfel împuternicit, putea intenta acțiune în contra pârâtului, în numele și pentru copilul natural, în baza art. 166 cod. austr., duple cum am relatat mai sus.

Ca atare, acțiunea trebuia respinsă de plano, ca fără calitate, întrucât reclamanta nu îndeplinise formele cerute de lege, pentru a reprezenta pe minorul natural în justiție, conform sus ziselor texte enunțate. Deci, ea, nu avea calitatea de tutore legală. Deși chestiunea nu s'a discutat, totuși nu puteam admite părerea că copii naturali, *întrucât nu sunt legitimați să se considere dela naștere în stare de tutelă, deoarece textele codului austriac, sunt categorice contrarii unei asemenea păreri doctrinare. Nici după codul civil român, asemenea părere nu e justificată.*

Dintre puținii noștri doctrinari, numai, M. Cantacuzino, în tratatul său, pag. 71, paragraful 116 susține că „în sistemul legii noastre legătura juridică a copiilor naturali, nefiind decât cu mama, ei sunt dela naștere în stare de tutelă”. Revenind la transacția încheiată de reclamantă și pârât, pentru aceleași motive expuse mai sus, nu trebuie luată în seamă, întrucât, nefiind încheiată conform art. 113 pct. 1 și 11 legea tutelară, trebuia declarată ca fără valoare operantă, conform art. 114 leg. tut. și părțile obligate să se conformeze textelor de lege relativ la tutela naturală. — Toată greșeala tribunalului provine din faptul că, în rezolvarea acestui litigiu s'a condus de principiile codului român, pe care le-a concretizat în ultimul considerent al sentinței și pe care nu-l mai reproducem, trimițând pe cititori la sentință.

În adevăr tribunalul recunoaște singur că nu e vorba de o acțiune de stat, ci de o acțiune în daune, întemeiată pe principiul că „oricine cauzează cui-va un prejudiciu e obligat a-l repara”- care cade de la

sine, întrucât din nimic nu reiese că, acțiunea intentată de reclamantă are de obiect seducția, și în care caz era de aplicat art. 1328 cod. civ. austr. nu art. 998 cod. civ. rom., care nici nu cunoaște acțiunea în seducțiune, după cum am arătat mai sus, și nici nu arată tribunalul din ce anume argumente sau dovezi și-a format această convingere, limitându-se doar a face numai simple afirmațiuni, nedovedite în fapt, ci numai enunțare de principii de drept cu totul streine codului austriac.

Dar mai zice tribunalul „că nici acțiune de întreținere nu este”, ba din contră, este acțiune de întreținere de copil natural în toată puterea cuvântului, pentru ca partea reclamantă o spune expres în acțiune, că cere câte 500 lei lunar pentru întreținerea copilei naturale până la vârsta de 14 ani. Deci nu mai încapă nici o îndoială asupra obiectului procesului și deci nu mai e susceptibilă de nici o interpretare.

Dacă în intenția reclamantei ar fi fost să intenteze acțiune în seducție, conform art. 1328 cod. austriac, atunci nu mai cerea întreținere pentru copilă naturală până la vârsta de 14 ani, ci cerea cheltuielile nașterii și lăuziei plus daune morale pentru ofensa în sine a seducției.

Căci un lucru nu se poate contesta, anume: atunci, când este chestiune de a califica o acțiune civilă, pentru a o putea încadra în textele legale, ca să vedem dacă elementele cerute de lege sunt întrunite, ne uităm la obiectul acțiunii, iar nu la calitatea persoanei cum a făcut tribunalul, *interpretând obiectul acțiunii, prin calitatea reclamantei.*

Or, întrucât obiectul acțiunii era întreținere de copil natural, conform art. 166 cod. austr. instanța trebuia să oblige pe reclamantă să-și modifice acțiunea și să-și justifice calitatea de tutore conform textelor indicate mai sus și în caz contrariu să-și respingă acțiunea ca neavând calitatea legală. În același sens și cu transacția, care nu putea avea tărie legală, decât, dacă era încheiată în calitate de tutore și avea încuviințarea secției tutelare, obiectul fiind același.

Considerând ca încheiere că, interpretul atunci când e vorba de aplicarea unei legi, chiar dacă e defectă, el nu o poate înlocui când există, căci mai presus de interesele speciale, există interes general ca legile să fie respectate și aplicate în mod uniform pentru toți.

Or, în speța noastră nu numai că dispozițiile codului austriac, în această materie nu sunt defecte, dar sunt superioare codului român, așa că tribunalul nu putea pe calea interpretării să aplice dispozițiile defecte ale altei legiuri, mai ales că, găsindu-ne în raporturile referitoare la raporturile de familie, capacitatea persoanelor, și cu osebire la reprezentatiunea și asistența incapacitilor, *dispozițiile legii sunt de ordine publică și prin urmare îngrăditoare a voinței individuale, care în caz că sunt călcate, sancțiunea deplină constă în nimicirea actului juridic prin care voința individuală a nesocotit îngrădirile legii.*

Sentința fiind din nou atacată cu recurs, avem ferma convingere că, Înalta Curte va casa din nou sentința, pentru că calcă în mod flagrant textele precise ale legii și principiile de drept, iar în fapt să substituie voinței scrise a părților denaturând în totul adevărul. Greșala fiind atât mai mare, cu cât Înalta Curte a atras atenția Tribunalului.

25 August 1930.

GRIGORE F. DUMITRESCU
Președinte de Tribunal